ERA21

O architektuře víc!
More on Architecture!
#03 2019 Reprezentace moci
Representation of Power

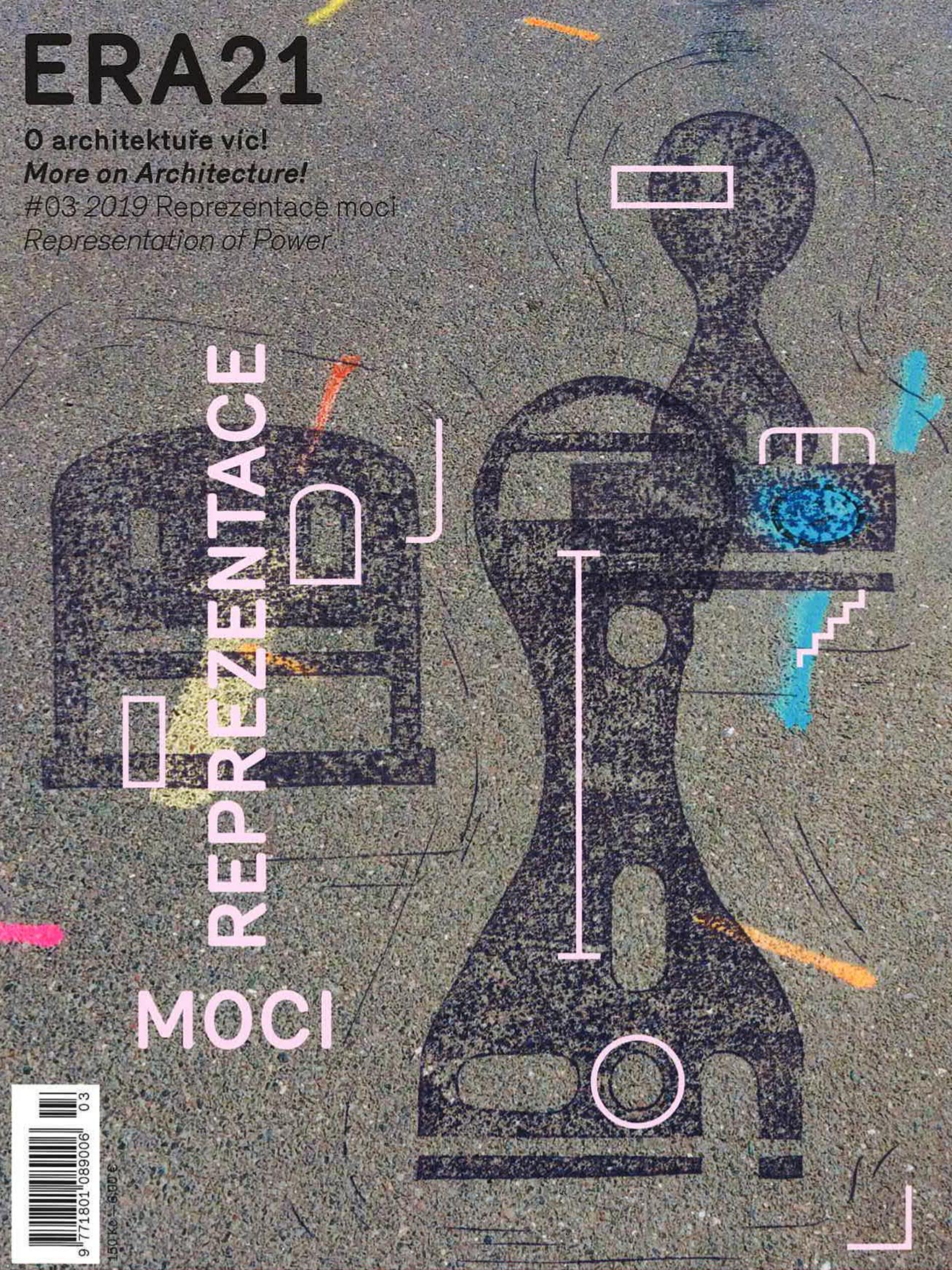

9 771801 089006 03
150 Kč – 6,00 €

Konec majestátu

Rekonstrukce a dostavba soudního dvora v Salzburgu
en— The End of Majesty. Restoration and Extension of the Salzburg Courthouse
Christian Ambos, Michael Anhammer, Robert Diem, Harald Höller, Erwin Stättner / Franz&Sue /

1 Adaptaci historického justičního paláce pro potřeby státního zastupitelství a zemského soudu umožnilo mj. přemístění staré věznice do okrsku Puch-Urstein jižně od Salzburgu; srdce komplexu tvoří novostavba s jednacími sály propojující protilehlá křídla.

Projekt přestavby soudního dvora v Salzburgu odmítá tradiční pojetí architektury soudů vyjadřující majestát zákona, kde se měl každý obžalovaný cítit malý, bezvýznamný a odtržený od veřejného života. Nové zásahy mají naopak podpořit právo na spravedlivý proces a otevřenost justice v demokracii 21. století. Z památkově chráněného palácového komplexu byly odstraněny vězeňské cely pocházející ze sedmdesátých let 20. století a vnitřní „kafkovský" labyrint, v němž se návštěvníci pravidelně ztráceli. Budova se otevřela městu aktivací všech vchodů a vybudováním nového propojení stávajících křídel v půdorysném tvaru písmene Y. Do této novostavby ve dvoře původního paláce jsou situovány všechny jednací síně.

en— The Salzburg courthouse restoration project eschews the traditional concept of courthouse architecture demonstrating the majesty of the law where the accused should feel small, insignificant and isolated from public life. The new interventions here should support the right for just proceedings and the openness of the judiciary in 21st century democracy. The historical palace did away with the old prison cells from the 1970s and the "kafkaesque" labyrinth of corridors where visitors regularly got lost, instead activating all its entrances to open towards the city and building a Y-shaped courtyard extension connecting the existing wings and housing all courtrooms.

Realizace

1908 Původní justiční palác v historizujícím tvarosloví vystavěl v letech 1905–1908 architekt Alexander von Wielemans. Nádvoří bylo už od počátku rozděleno objektem věznice.

1970 S rostoucími požadavky na navýšení kapacity došlo ke třem přístavbám dalších vězeňských cel v prostoru nádvoří.

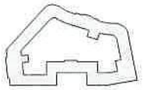

2015 Nádvoří se otevřelo a zpřístupnilo díky demolici nevyužívaných přístaveb, vnitroblok lze poprvé obejít kolem dokola. Odkryté apendixy původní věznice vyplnila nová fasáda podle historického vzoru.

2018 Sto deset let od otevření paláce jej doplnila současná vrstva v podobě centrálního traktu s jednacími sály, který v nádvoří propojuje protilehlá křídla.

Historie objektu

Chodby justičního paláce orientované do dvora byly původně zaslepené, aby z prostorů soudu nebyla vidět věznice. Nedostatek vizuálního kontaktu s nádvořím ztížil orientaci v objektu. Projekt rekonstrukce odstraňuje jak starou věznici, tak vězeňské cely ze sedmdesátých let.

Vězeňský labyrint byl nahrazen traktem s jednacími sály. Kapacitní požadavky na nové kanceláře vedly také k rozšíření jižního křídla. Tato dostavba je nadčasovou interpretací fasád paláce, která materiálovým řešením, proporcemi i rytmem otvorů sleduje jejich původní podobu.

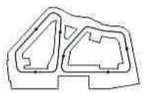

Základními východisky konceptu byly zkrácení vzdáleností a usnadnění orientace zaměstnanců i návštěvníků posílením vizuálních vztahů.

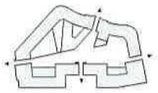

Projekt rekonstrukce obnovil původní vstupy do všech stran. Původně hermeticky uzavřené zdi památkově chráněné budovy se tak otevírají městu a jeho občanům.

Koncepční schémata

místo stavby: **Rudolfsplatz 2, Salzburg, AT**; účel stavby: **rekonstrukce a dostavba justičního paláce**; autoři: **Christian Ambos, Michael Anhammer, Robert Diem, Harald Höller, Erwin Stättner / Franz&Sue (Vídeň, AT)**; spoluautoři: **Ursula Gau, Uta Deri, Norbert Peller, Thomas Rögelsperger, Linda Ercusi, Monika Liebmann-Zugschwert, Barbara Wagner, Tamás Kurucsó, Karin Hackl, Werner Reifner, Anna Ladurner, Dieter Fellner, Eva Fischer**; spolupráce: **Rajek Barosch Landschaftsarchitektur (krajinářská architektura), kppk (statika)**; investor: **BIG – Bundesimmobiliengesellschaft**; soutěž: **2012**; projekt: **2012–2015**; realizace: **2015–2018**; plocha pozemku: **7 291 m²**; zastavěná plocha: **5 150 m²**; užitná plocha: **13 500 m²**; obestavěný prostor: **97 000 m³**; náklady: **49 mil. €**; foto: **Franz&Sue / Lukas Schaller**

Studio **Franz&Sue** vzniklo v roce 2017 sloučením dvou původně samostatných vídeňských kanceláří. Jádro týmu tvoří pět společníků: **Robert Diem** (*1976, Hollabrunn, AT) a **Erwin Stättner** (*1973, Vídeň), původně Franz Architekten, a **Christian Ambos** (*1974, Linec), **Michael Anhammer** (*1974, Vídeň), **Harald Höller** (*1973, Vídeňské Nové Město), původně Sue Architekten. V posledních letech kancelář zvítězila ve více než čtyřiceti architektonických soutěžích v oblasti rezidenční i občanské architektury, včetně stavby Archivního a výzkumného centra Tyrolského zemského muzea v Hall in Tirol, designu nové linky metra U5 ve Vídni či chemických laboratoří IST v dolnorakouském Maria Guggingu. www.franzundsue.at

Situace

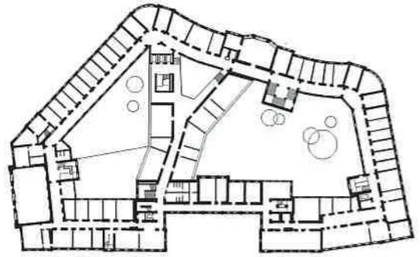

Půdorys 3. NP

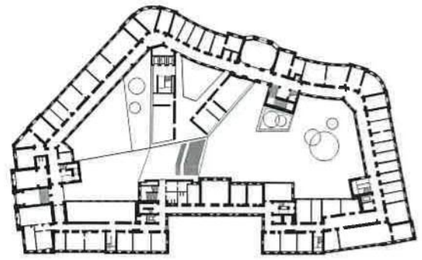

Půdorys 2. NP

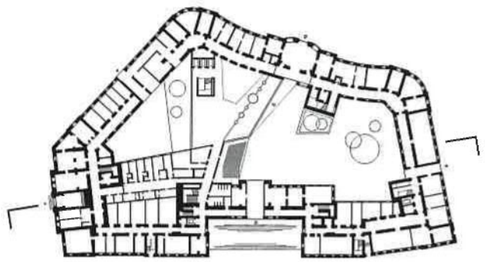

Půdorys 1. NP

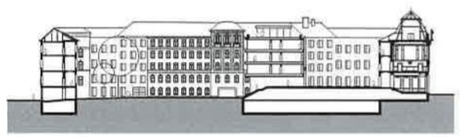

Řez

2 Nádvoří, kde se dříve nacházelo uzavřené vězení, je dnes volně přístupné veřejnosti a zaměstnanci soudního dvora s ním mají stálý vizuální kontakt.

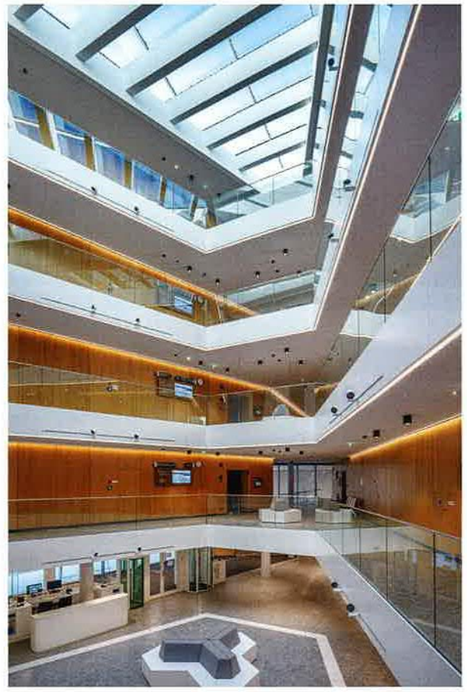

3 Do prosklených atria mezi rameny novostavby je situován hlavní vchod do komplexu s recepcí.

4 Soudní dvůr se nachází u břehu řeky Salzach; ze střešní terasy přístavby je výhled na nedalekou pevnost Hohensalzburg.

5 Materiálové řešení nového traktu je v kontrastu s původními fasádami, aby vynikla historická hodnota paláce.

6 Součástí projektu byla i náročná rekonstrukce historických sálů, které na začátku 20. století symbolizovaly majestát moci; cílem rekonstrukce bylo potlačení monumentality a uzavřenosti soudního procesu.